

Version 1.0

2014-04-09

Dnr 6.2.20-434/15
(tidigare

Dnr 6.2.20-4098/14)

Jordbruksverkets vägledning

Bilaga - MRSA och MRSP

Avdelningen för djurskydd och hälsa
Fastställd 2014-04-09

Jordbruksverkets vägledningar finns på vår webbplats:
www.jordbruksverket.se

Innehåll

1. Inledning	2
1.1. Vem riktar sig föreskriftskraven i K112 till?	2
1.2. Vilket kontrollfokus.....	2
1.3. Vilka bör prioriteras?	3
1.4. Lämpliga strategier för kontroll	3
1.5. Lämpliga kontrollmetoder	4
2. Genomgång av viktiga principer	4
2.1. När börjar föreskriftskraven avseende MRSA och MRSP att gälla?	4
2.2. Hur sprids MRSA och MRSP?.....	5
2.3. Skyldighet att provta och anmäla misstanke om MRSA	5
2.4. Vad innebär informationsplikt?.....	6
2.4.1. Informationsplikt vid MRSA	6
2.4.2. Informationsplikt vid MRSP	7
2.5. Vad innebär en kontaktisolering?	7
2.5.1. Principerna för kontaktisolering hund och katt.....	7
2.5.2. Principerna för en kontaktisolering för häst	8
2.6. Krav på hur djuret ska hållas vid MRSP.....	8
3. Förslag till kontrollpunkter - Kontroll av veterinär MRSA och MRSP.....	9
3.1. Kontroll av de veterinärer som kan bli berörda av föreskriftskraven i K 112	9
3.1.1. Behandlande veterinär 1. Kännedom om K112	9
3.1.2. Behandlande veterinär 2. Beredskap att hantera MRSA och MRSP	9
3.1.3. Behandlande veterinär 3. Beredskap för provtagning/anmälan MRSA.....	10
3.1.4. Behandlande veterinär 4. Beredskap för att lämna information till djurhållare	10
3.2. Kontroll av veterinärer som har/haft kliniska fall av MRSA/MRSP	11
3.2.1. Behandlande veterinär 5. Anmälan om provtagning.....	11
3.2.2. Behandlande veterinär 6. Information till djurägaren/djurhållaren.....	12
3.2.3. Behandlande veterinär 7. Anmälan om avläkt infektion till länsstyrelsen.	12
4. Förslag till kontrollpunkter - Kontroll av djurhållare MRSA och MRSP	12
4.1. Djurhållare 1. Kännedom om föreskriften K112	12
4.2. Djurhållare 2. Informationsplikt.....	13
4.3. Djurhållare 3. Kontaktisolering MRSA	13
4.4. Djurhållare 4. Hanteringskrav MRSP.....	14
5. Bilagor	14

1. Inledning

Denna vägledning är beslutad av Jordbruksverket och ger information om hur bestämmelserna som rör särskilda åtgärder när MRSA och MRSP misstänks eller påvisas bör kontrolleras. Dokumentet ger också en vägledning i hur föreskriften K112 bör tolkas och tillämpas i praktiken. En vägledning är inte juridiskt bindande och Jordbruksverket saknar möjlighet att besluta om bindande instruktioner för länsstyrelsens kontrollpersonal. Vägledningen beskriver lämpliga sätt att kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna. Det kan dock finnas andra kontrollåtgärder som också är lämpliga.

Då kontrollen riktas mot dels behandlande veterinär/veterinär verksamhet, dels mot djurhållare har vägledningen olika huvudrubriker som visar vem kontrollen riktar sig mot. Det finns en checklista för varje kontrollobjekt.

1.1. Vem riktar sig föreskriftskraven i K112 till?

De särskilda åtgärder vid misstänkt eller påvisad MRSA- eller MRSP-infektion som regleras i föreskriften omfattar alla djur (inklusive hästdjur) med undantag för pälsdjur, vattenlevande djur samt andra livsmedelsproducerande djur än hästdjur

Kraven i K112 avseende särskilda åtgärder när MRSA och MRSP misstänks eller påvisats, riktar sig till flera målgrupper.

1. 17 - 21 §§ samt 23-25 §§ riktar sig i första hand mot djurhållaren till det djur som enligt definitionerna i K112 misstänks ha eller har en påvisad klinisk infektion med MRSA eller MRSP. Observera att begreppet djurhållare inte alltid avser djurets ägare. T.ex. kan en klinik som har djuret inlagd för vård ses som djurhållare.
2. 16 §, 21-22 §§ samt 25-26 §§ riktar sig direkt mot den behandlande veterinär som i sitt arbete kommer i kontakt med ett djur som omfattas av föreskriftskraven avseende MRSA och MRSP.

1.2. Vilket kontrollfokus

Fokus vid kontrollen bör vara följande:

Djurhållaren:

Att denne känner till vilka krav som gäller för djuret och varför dessa krav ställs avseende informationsplikt samt hur djuret ska hållas under den pågående infektionen samt hur länge dessa krav gäller.

Lämpligt att lägga vikt på följande:

- Att djurhållaren vidtagit de åtgärder som behövs.
- Att de som behöver informeras får den information de ska ha och att djuret hålls på det sätt regelverket kräver.
- Om djuret ska hållas kontaktisolerat, fungerar detta både ur ett smittskyddsmässigt och djurskyddsmässigt perspektiv? Hur har djurägaren löst praktiska problem som t.ex.

daglig skötsel om annan än djurägaren måste sköta djuret, hunddagis, eventuella transporter m.m.?

Behandlande veterinär:

Kännedom om regelverket och vad som är veterinärens skyldigheter vid fall av MRSA och MRSP. Vid aktuella fall att veterinären gett djurägaren tillräcklig information (t.ex. djurägabrev). Om aktuellt, att provtagning och anmälan enligt 16 § har skett.

Alla veterinärer som i sitt arbete kommer i kontakt med djur som kan komma att omfattas av föreskriftskraven ska:

- Känna till vad de måste göra vid ett fall, t.ex. veta att de är provtagningsskyldiga i vissa fall samt förväntas ge djurägaren råd om föreskriftskraven samt om rengöring och desinfektion samt avanmäla avläkta fall till länsstyrelsen.
- Dessutom bör det finnas en plan för hur ett djur som omfattas av kraven ska hanteras på kliniken för att det fortsatt ska vara kontaktisolerat och så att informationsplikten följer med djuret osv.

Initialt bör länsstyrelsens roll vara att stötta behandlande veterinär som genom föreskriftskraven måste börja arbeta på ett nytt sätt.

1.3. Vilka bör prioriteras?

Djurhållare:

Om behandlande veterinär via anmälningsblanketten för provtagning vid MRSA-misstanke eller på annat sätt ”flaggar” för att det finns behov av kontroll/uppföljning bör dessa djurhållare prioriteras i första hand. I övrigt bör djurhållare som har någon form av större verksamhet, t.ex. ridskola, tävlings-/träningsstall, inackorderingsverksamhet, kennel/katterier där det är ett stort flöde med både andra människor och andra djur, samt de djurhållare vars djur har kontakt med vård och omsorg (vård- och terapihundar), prioriteras.

Behandlande veterinär:

De verksamheter som kan nås i samband med annan tillsyn av djurhälsopersonal, bör alltid i samband med denna tillsyn, informeras om att de ska ha en beredskap och kännedom om vad som gäller vid fall av MRSA och MRSP enligt K112. Om länsstyrelsen får uppgifter om eller en anmälan om att en veterinär inte uppfyllt kraven bör detta prioriteras.

1.4. Lämpliga strategier för kontroll

Länsstyrelsen bör i första hand fungera som ett stöd för den behandlande veterinären vid fall av MRSA och MRSP samt bör vara den som vid behov fungerar som kontaktperson mot t.ex. smittskyddsläkare, kommunen, AV, SVA och Jordbruksverket.

Beredskap måste finnas för att vid behov kunna hantera och omprioritera resurser. I de flesta fall borde ingen kontroll av djurhållare behövas om inte behandlande veterinär flaggar för det. Är det tidigare kända verksamheter som inte fungerar eller där det bedrivs större verksamhet bör dessa vara fokusobjekt. Första fallet i länet kan vara ett bra kontrollobjekt för att bilda sig en uppfattning om behov av framtida kontroller.

1.5. Lämpliga kontrollmetoder

Djurhållare:

Telefon-/mailkontakt för rådgivning/vägledning bör fungera i de flesta fall, kontroll genom inspektion kan behöva göras om det är uppenbart att det inte verkar fungera. Det viktigaste är att försäkra sig om att djurägaren verkligen förstått vad regelverket innebär och varför det finns.

Behandlande veterinär:

Telefon-/mailkontakt för rådgivning och stöd vid aktuella ärenden. Information och kontroll samband med annan tillsyn eller kontroll t.ex. hygienplaner, läkemedel, behörighet osv.

Förslag till hantering av ett fall:

- Initialt ta kontakt med behandlande veterinär för att erbjuda stöd om en anmälan om misstanke eller bekräftat fall kommer in från ett laboratorium eller en veterinär.
- Vid bekräftat fall, kontakta smittskyddsläkaren (alltid vid MRSA, eventuellt även vid MRSP), om det rör sig om ett privatägt sällskapsdjur eller om det finns andra skäl, kontakta kommunen. Om det finns frågor behandlande veterinär inte kan svara på eller andra problem bör länsstyrelsen erbjuda sig att hjälpa till med att hitta svar på frågorna genom att kontakta SVA, Jordbruksverket eller annan myndighet.
- Om behandlande veterinär ”flaggar” för att det behövs en uppföljning bör kontakt tas med djurhållaren. Denna kontakt kan ske per telefon, mail eller vid ett besök.
- När behandlande veterinär meddelar att infektionen är avläkt eller vid negativt provsvar, notera att det inte längre är ett pågående ärende.

2. Genomgång av viktiga principer

2.1. När börjar föreskriftskraven avseende MRSA och MRSP att gälla?

Misstanke om MRSA

1. startar med att behandlande veterinär genom anamnes har grundad anledning att misstänka MRSA enligt kriterierna i 16 § K 112, eller
2. preliminär laboratoriediagnos, s.k. laboratoriemisstanke, enligt kriterierna i K4.

Misstanke om MRSP

1. preliminär laboratoriediagnos, s.k. laboratoriemisstanke, enligt kriterierna i K4.

2.2. Hur sprids MRSA och MRSP?

- Direkt kontakt mellan individer
- Indirekt kontakt

Med indirekt kontakt menas t.ex. smittspridning via händer (exempelvis tagit i ett infekterat sår och sedan, utan att tvätta händerna eller tagit av handskarna, tar i ett annat djur, person eller föremål) eller via utrustning som används till det smittade djuret också används till andra djur utan att rengöras däremellan.

MRSA kan spridas mellan människor, mellan djur och mellan människor och djur. Risken för spridning är störst under pågående infektion och under pågående antibiotikabehandling. Om det finns särskilda riskfaktorer som nedsatt immunförsvar, antibiotikabehandling, samt om man har ”icke hel hud” d.v.s. småsår, sprickor eller eksem ökar risken för att kunna bli infekterad av MRSA.

Människor blir normalt inte sjuka av MRSP men kan om de har kontakt med infekterade djur bära bakterien på huden och sprida den till andra djur.

En individ som har en pågående klinisk infektion orsakad av MRSA eller MRSP utsöndrar sannolikt mer bakterier än den som endast bär på samma bakterie. Kraven i K112 gäller endast för de djur som misstänks ha eller har en allmän eller lokal infektion med MRSA eller MRSP och som uppvisar kliniska symtom på grund av infektionen.

2.3. Skyldighet att provta och anmäla misstanke om MRSA

En veterinär är skyldig att provta ett djur där det finns en misstanke om MRSA-infektion enligt följande kriterier (16 §);

- Djuret har en infektion av en typ som normalt orsakas av stafylokocker hos djur och där det genom anamnesen framgår att djuret är eller nyligen har varit i kontakt med annat djur eller person som diagnosticerats ha en klinisk infektion med MRSA eller som är bärare av MRSA och där graden av kontakt innebär att det finns risk för smittöverföring.
- Djuret har en infektion av en typ som normalt orsakas av stafylokocker hos djur som uppstår i samband med djursjukvård på en klinik eller annan djuranläggning där utbrott av MRSA utreds.

En veterinär som provtar enligt 16 § måste anmäla denna provtagning till länsstyrelsen med Jordbruksverkets blankett E9.184 som finns att ladda ner från Jordbruksverkets webbplats.

Denna anmälan om provtagning ska inte förväxlas med att både MRSA och MRSP är anmälningspliktiga sjukdomar som ska anmälas i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2012:24) om anmälningspliktiga djursjukdomar och smittämnen (K4).

En person som själv har MRSA inte på något sätt är skyldig att uppge detta till en veterinär då detta faller under sekretessen inom humansjukvården. Det är därför viktigt att inte insistera på att få reda på om djurägaren eller någon i familjen själv bär på smittan.

Skyldighet att låta sitt djur provtas (17 §)

Djurhållaren är vid misstanke om MRSA enligt 16 § skyldig att låta djuret provtas och måste då bekosta denna provtagning.

Om djurägaren motsätter sig provtagningen (som sker på djurägarens bekostnad) kan länsstyrelsen förelägga djurägaren om att djuret ska provtas. Även Jordbruksverket eller kommunen kan om situationen kräver det fatta beslut om tvingade åtgärder som t.ex. provtagning. Det är dock viktigt att först försöka motivera djurägaren varför det för djurets skull är viktigt med provtagning för att få rätt diagnos så djuret kan få rätt behandling och minska risken för att andra djur eller människor smittas.

2.4. Vad innebär informationsplikt?

K112 ställer krav på djurhållaren avseende informationsplikt. Syftet med informationsplikt är att i första hand verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård ska få vetskap om att djuret har en infektion som kan kräva särskilda rutiner vid hantering för att minska risken för vidare smittspridning både till andra djur och till personalen.

Dessutom ska alla personer som måste hantera ett djur med en klinisk MRSA-infektion få information för att de ska kunna minska risken för att själva smittas.

Om en veterinärklinik vårdar djuret tillfälligt kan kliniken betraktas ha tillfälligt djurhållaransvar under den tiden djuret vårdas och då särskilt i de situationer där inte djurägaren inte befinner sig tillsammans med djuret. Om djuret läggs in för vård och behandling övertar kliniken hela djurhållaransvaret. Veterinärkliniken kan således bli skyldig att överta informationsplikten om djuret vårdas på kliniken och fler personer måste hantera det eller om djuret flyttas till andra avdelningar inom kliniken/djursjukhuset eller remitteras vidare till en annan klinik eller liknande för fortsatt vård eller rehabilitering.

Det samma gäller för den person som "tar hand om" djuret, t.ex. en dagmatte/husse eller inackorderingsverksamhet. En djurägare/hållare som överlåter till annan person att fysiskt ta hand om djuret (djurhållare) är alltid ytterst ansvarig för att denne blir informerad om vad det innebär med ett djur som står under restriktionerna i K112 och att det tydligt framgår i informationen att den som åtar sig att ta hand om djuret tillfälligt också förstår att ansvaret för informationsplikten "följer med" djuret tillsammans med de hanteringskrav som finns för djuret.

2.4.1. Informationsplikt vid MRSA

Djurhållaren måste informera om att djuret misstänks ha eller har en påvisad klinisk infektion med MRSA till alla som måste komma i direkt kontakt med djuret och vid all kontakt med djurens hälso- och sjukvård. Grundprincipen är att så få personer som möjligt ska umgås med djuret under denna tid. De personer som är nödvändiga, för att ge djuret rätt skötsel och vård och för att upprätthålla djurskyddet, ska informeras om att djuret misstänks ha eller har en infektion med MRSA för att kunna vidta nödvändiga åtgärder för att skydda sig själva och andra från vidare smittspridning.

I praktiken kan det innebära att det räcker att det endast är djurhållaren och dennes familj samt behandlande veterinär som vet om att djuret har MRSA. Däremot kan det vara mer komplicerat om djuret hålls inackorderat, t.ex. häst som hålls i ett inackorderingsstall där viss eller all skötsel och hantering utförs av en djurhållare som inte är ägare till djuret. De/den som

måste hantera djuret ska vara informerad om vad som gäller och hur djuret bör hanteras för att inte vidare smittspridning ska ske.

2.4.2. Informationsplikt vid MRSP

Djurhållaren måste informera om att djuret misstänks ha eller har en påvisad klinisk infektion med MRSP vid all kontakt med djurens hälso- och sjukvård.

2.5. Vad innebär en kontaktisolering?

Djuret ska hållas på ett sätt som gör att risken minskar för att smitta sprids vidare, framför allt via direkt kontakt till andra djur och människor. Det är alltså inte likställt med en karantän eller isolering som ska förhindra alla sätt som smittöverföring kan ske. Dock ska djuret som hålls kontaktisolerat skötas på ett sätt som minskar risken för indirekt smittspridning, d.v.s. från en individ till en annan via händer, inredning, redskap eller andra föremål som kan vara förorenade med smittämnet.

Precis som med informationsplikten är ansvaret för att djuret hålls kontaktisolerat riktad till djurhållaren. Samma principer gäller alltså avseende ansvaret för kontaktisoleringen om någon annan tillfälligt eller permanent är djurhållare.

En veterinärklinik kan t.ex. överta ansvaret för att djuret hålls kontaktisolerat om djuret vårdas på kliniken eller flyttas mellan olika avdelningar inom kliniken/djursjukhuset. Om djuret remitteras vidare till en annan klinik eller liknande för fortsatt vård eller rehabilitering bör den remitterande veterinären försäkra sig om de som tar emot djuret vet att det ska hållas fortsatt kontaktisolerat.

2.5.1. Principerna för kontaktisolering hund och katt

Följande principer för en kontaktisolering i det enskilda hemmet bör gälla:

Djuret ska ha inte tillåtas att komma i direkt kontakt andra djur och människor utanför den egna bostaden. Hundar ska hållas i koppel och direkt kontakt med andra hundar ska undvikas och man ska förhindra att den får hälsa på andra människor. Hunden ska inte rastas i hundrastgård eller liknande. Katter ska inte tillåtas att vistas fritt utomhus under tiden de har en klinisk infektion.

Djurägaren bör alltid använda handskar vid kontakt med sår eller vid omläggning av bandage. Händerna bör då desinficeras med handdesinfektionsmedel både innan handskarna tas på och efter handskarna tagits av. Skyddskläder (kläder som endast används för detta ändamål och sen tvättas) bör användas vid behov. Skyddskläderna ska kunna tvättas i 60 grader.

Om möjligt bör djuret vistas i rum där det inte finns textilier som mattor och soffor m.m. som är svåra att rengöra och desinficera.

Om möjligt – ska djuret separeras från andra djur i hemmet. Ett alternativ om det finns flera djur i hemmet är att hålla det smittade djuret i ett enskilt rum dit övriga djur inte släpps in. Annars betraktas hela bostaden som en kontaktisolering och övriga djur i bostaden omfattas av samma regler som det infekterade djuret.

Efter avslutad kontaktisolering: är principen att det djuret haft närmast kontakt med som bädd, halsband, leksaker, matskålar osv. ska rengöras och eventuellt desinficeras.

Frågor om risker osv. för ägaren och andra familjemedlemmar bör hänvisas till smittskyddsläkare eller till familjens läkare. Det är inte veterinärens (eller läsveterinärens) sak att svara på denna typ av frågor!

Hundar och katter som hålls på annat sätt:

Kontaktisolering vid fall av MRSA för hundar och katter i kennlar och katterier liknar principen för häst, d.v.s. enskild bur/box, utrustning hålls separat från andra djur, skyddskläder och handhygien (se nedan).

2.5.2. Principerna för en kontaktisolering för häst

Hästen ska inte ha möjlighet att komma i direkt kontakt med andra hästar eller djur. Hästen ska då inte kunna nå andra hästar över boxväggar, via galler eller staket.

Så få personer som möjligt bör hantera hästen. Det är viktigt att de som måste hantera hästen känner till hur de ska skydda sig för att bli smittade eller föra smittan vidare (här kommer informationsplikten in).

Särskild rock/overall och skor (skyddskläder och skoskydd) bör användas vid direktkontakt med smittad häst, särskilt vid sårömläggning och liknande. Skyddskläderna ska kunna tvättas i 60 grader.

Händer och underarmar bör alltid tvättas och desinficeras före och efter kontakt med smittad häst. Flytande tvål och engångshanddukar bör användas.

Handskar bör användas vid all kontakt med ett infekterat sår. Händerna bör desinficeras innan handskar tas på och när de tagits av.

Separat utrustning och om möjligt också separata redskap ska användas till en infekterad häst.

Efter avslutad kontaktisolering: Inredning, redskap och övrig utrustning, som hinkar, vattenkoppar, borstar, gramma m.m. som har använts till en infekterad häst ska rengöras och eventuellt desinficeras. Handdukar, täcken, vojlockar, kläder och andra textilier ska tvättas i 60 grader. Råd om stallrengöring finns på www.sva.se.

2.6. Krav på hur djuret ska hållas vid MRSP

Vid fall av MRSP finns ju inte kravet på kontaktisolering, utan djuret ska ha så få kontakter som möjligt med andra djur. Detta innebär att djuret inte ska vistas på hunddagis, pensionat, katt- eller hundtrim eller likande om inte det finns möjlighet att hålla det separerat från andra djur och ha särskilda skötselrutiner för det. Eftersom djuret har en klinisk infektion ska det naturligtvis heller utsättas för en tävlings- och träningsituation eller liknande.

3. Förslag till kontrollpunkter - Kontroll av veterinär MRSA och MRSP

3.1. Kontroll av de veterinärer som kan bli berörda av föreskriftkraven i K 112

3.1.1. Behandlande veterinär 1. Kännedom om K112

Kontrollen bör omfatta:

- Att det finns kännedom om K112 och de regler som avser MRSA och MRSP.

De veterinärer som i sitt arbete kan bli berörda av kraven avseende MRSA och MRSP ska känna till att det finns krav som kan komma att beröra dem och när dessa krav kan bli aktuella.

3.1.2. Behandlande veterinär 2. Beredskap att hantera MRSA och MRSP

Kontrollen bör omfatta:

- Att det finns en beredskap för att behöva hantera ett fall av misstänkt eller påvisad MRSA eller MRSP.

Det bör finnas rutiner för att de personer som behövs för att vårda djuret blir informerade om att djuret misstänks ha eller har en klinisk infektion med MRSA och MRSP samt hur djuret ska hanteras. Att det finns sådana rutiner kan också kontrolleras i verksamhetens hygienplan där det ska finnas en översiktlig beskrivning för hur utbrott av smitta ska förebyggas och hanteras.

Informationsplikt

Det bör också finnas rutiner för att kunna informera vidare om djuret måste flyttas mellan olika avdelningar eller remitteras för fortsatt vård eller rehabilitering (gäller både MRSA och MRSP).

Kontaktisolering MRSA

Att det finns kända rutiner för att de personer som behövs för att vårda djuret blir informerade vilka krav som gäller om att djuret misstänks ha eller har en klinisk infektion med MRSA och att djuret ska hållas kontaktisolerat vid MRSA.

Det bör finnas beskrivet om vad som ska gälla för en kontaktisolerad patient vid behandling och vård.

Det bör också finnas rutiner för hur informationen om att djuret ska hållas kontaktisolerat följer med djuret om det måste flyttas mellan olika avdelningar eller remitteras för fortsatt vård eller rehabilitering.

Hanteringskrav MRSP

Det bör finnas beskrivet rutiner för att de personer som behövs för att vårda djuret blir informerade vilka krav som gäller om att djuret misstänks ha eller har en klinisk infektion med MRSP.

Det bör också finnas rutiner för hur informationen följer med djuret om det måste flyttas mellan olika avdelningar eller remitteras för fortsatt vård eller rehabilitering.

3.1.3. Behandlande veterinär 3. Beredskap för provtagning/anmälan MRSA

Kontrollen bör omfatta:

- Att veterinären har kännedom om och tillgång till Jordbruksverkets blankett E9.184 för en eventuell anmälan av misstänkt MRSA.

Veterinären måste känna till att det finns en särskild blankett som ska användas om provtagning avseende MRSA sker enligt 16 § och att denna ska skickas till länsstyrelsen. Denna blankett finns att hämta på Jordbruksverkets webbplats.

Om ett djur har en infektion av en typ som normalt orsakas av stafylokocker hos djur och det framgår av anamnesen att djuret har eller nyligen haft kontakt med en individ med en MRSA-infektion eller som är MRSA-bärare ska djuret alltid provtas avseende MRSA. Detsamma gäller för ett djur med motsvarande infektion som uppstår i samband med djursjukvård på en djurklinik eller annan anläggning där utbrott av MRSA utreds.

Djurhållaren har informationsplikt om djuret omfattas av kraven på kontaktisolering enligt 19 och 21 §§. Denna informationsplikt omfattar även eventuella andra djur som hålls tillsammans med det djur som är kontaktisolerat. Exempel på detta kan vara sto med föl, hund med valpar, katt med kattungar eller andra djur (kan även vara andra djurslag) som hålls ihop med det kontaktisolerade djuret antingen p.g.a. att det inte går att isolera det infekterade djuret i en hemmiljö eller för att det infekterade djuret ska få sällskap. Om det hos ett sådant kontaktdjur söker veterinärvård för en infektion av en typ som normalt orsakas av stafylokocker ska MRSA misstänkas och provtagning ska ske.

Efter avläst klinisk infektion rekommenderas djurhållaren att fortsatt upplysa om att djuret haft en MRSA-infektion och detta kan också föranleda en ny provtagning enligt kriterierna i 16 §.

En klinik kan vara djurhållare om djuret är t.ex. inneliggande för vård på kliniken. Detta leder till att en klinik har ett ansvar för att provta misstänkta inneliggande patienter om det finns en pågående utredning om MRSA-utbrott.

3.1.4. Behandlande veterinär 4. Beredskap för att lämna information till djurhållare

Kontrollen bör omfatta:

- Att veterinären har kännedom om och tillgång till Jordbruksverkets djurägarbrev eller motsvarande informationsmaterial för att kunna lämna till djurägare.

Eftersom det är den behandlande veterinären som har den naturliga kontakten med djurägaren/djurhållaren är det lämpligt att det är veterinären som lämnar information om hur djuret ska hållas och hanteras enligt de krav som ställs i K112.

Informationen från behandlande veterinär till djurhållaren bör bestå av följande;

- Att djuret omfattas av särskilda krav och vad syftet med dessa krav är.
- Skyldighet för djurhållaren att låta djuret provtas om kriterierna i 16 § är uppfyllda.
- Att djurhållaren har en informationsplikt och till vem denna riktar sig mot.
- Att djuret vid MRSA ska hållas kontaktisolerat och att denna kontaktisolering gäller även då djuret måste transporteras, transporten ska dessutom rengöras och desinficeras efter användning.
- Att djuret vid MRSP omfattas av begränsningar i vilken miljö det får vistas i.
- Att när restriktionerna upphört att gälla ska djurets närmiljö rengöras och vid behov desinficeras.
- Att djuret omfattas av restriktionerna för MRSA tills behandlande veterinär bedömer vid en klinisk undersökning att infektionen har avläkt samt därefter i ytterligare 20 dagar. Vid MRSP upphör restriktionerna att gälla när behandlande veterinär bedömer vid en klinisk undersökning att infektionen har avläkt.
- Veterinären ska dessutom ge råd och anvisningar om sårvård och hantering av djuret för att minska risken för smitta från djur till människa eller till andra djur.

Denna information ska ha lämnats av behandlande veterinär antingen muntligt, med hjälp av djurägarbrev som Jordbruksverket tagit fram eller på liknande sätt. Det finns information till behandlande veterinär på Jordbruksverkets webbplats; www.jordbruksverket.se ”Startsida/Djur/Djurhälsopersonal/Krav på veterinärer om MRSA och MRSP”. Där finns dessutom en ”Lathund för behandlande veterinär” samt de djurägarbrev som Jordbruksverket tagit fram.

3.2. Kontroll av veterinärer som har/haft kliniska fall av MRSA/MRSP

3.2.1. Behandlande veterinär 5. Anmälan om provtagning

Kontrollen bör omfatta:

- Att anmälan om provtagning skett till länsstyrelsen.

Anmälan om provtagning till länsstyrelsen har skett skyndsamt med Jordbruksverkets blankett E9.184.

3.2.2. Behandlande veterinär 6. Information till djurägaren/djurhållaren

Kontrollen bör omfatta:

- Att veterinären lämnat den information som är nödvändig till djurägaren/djurhållaren.

Nödvändig information ska ha lämnats av behandlande veterinär antingen muntligt, med hjälp av de djurägarbrev som Jordbruksverket tagit fram eller på liknande sätt. Vad denna information bör innehålla se under punkt 4 ovan.

3.2.3. Behandlande veterinär 7. Anmälan om avläkt infektion till länsstyrelsen

Kontrollen bör omfatta:

- Att behandlande veterinär anmält att infektionen avläkt till länsstyrelsen.

När behandlande veterinär vid en klinisk undersökning bedömt att infektionen avläkt ska detta meddelas länsstyrelsen.

4. Förslag till kontrollpunkter - Kontroll av djurhållare MRSA och MRSP

4.1. Djurhållare 1. Kännedom om föreskriften K112

Kontrollen bör omfatta:

- Att djurhållaren har fått information om att det finns ett regelverk som ställer krav på hantering och hållning av djuret.
- Att djurhållaren fått råd om sårvård och hantering samt om den rengöring och desinfektion som ska göras efter avläkt infektion.

Informationen från behandlande veterinär till djurhållaren bör bestå av följande;

- Att det finns särskilda krav vid MRSA och MRSP och vad syftet med dessa krav är.
- Skyldighet för djurhållaren att låta djuret provtas om kriterierna i 16 § är uppfyllda.
- Att djurhållaren har en informationsplikt och till vem denna riktar sig mot.
- Djuret ska vid MRSA hållas kontaktisolerat och att denna kontaktisolering gäller även då djuret måste transporteras, transporten ska rengöras och desinficeras efter användning. Djuret har vid MRSP begränsningar i vilken miljö det får vistas i vid MRSP.
- Efter restriktionerna upphört att gälla ska djurets närmiljö rengöras och vid behov desinficeras.

- Djuret omfattas av restriktionerna för MRSA tills behandlande veterinär bedömer vid en klinisk undersökning att infektionen har avläkt samt därefter i ytterligare 20 dagar. Vid MRSP upphör restriktionerna att gälla när behandlande veterinär bedömer vid en klinisk undersökning att infektionen har avläkt.
- Veterinären ska dessutom ge råd och anvisningar om sårvård och hantering av djuret för att minska risken för smitta från djur till människa eller till andra djur.

Denna information ska ha lämnats av behandlande veterinär antingen muntligt, med hjälp av djurägarebrev som Jordbruksverket tagit fram eller på liknande sätt.

4.2. Djurhållare 2. Informationsplikt

Kontrollen bör omfatta:

- Att djurhållaren förstår vad informationsplikten innebär för sitt djur (Både MRSA och MRSP).
- Om det finns personer förutom djurhållaren eller familjemedlemmar som sköter, hanterar eller på annat sätt kommer i kontakt med djuret – vilken information har i sådana fall lämnats till dessa.

Det är särskilt viktigt att djurhållaren förstår vikten av att informera vid alla kontakter med djurens hälso- och sjukvård både för att djuret ska få en korrekt behandling och för att minska risken för att sprida smitta i den miljön, där en smittspridning kan få stora konsekvenser.

Om det finnas andra personer som hanterar djuret kan dessa kontaktas för att kontrollera att de fått nödvändig information. Dessutom måste informationsplikten följa med djuret vilket innebär att den som tillfälligt tar hand om djuret måste veta att det finns ett krav på informationsplikt om djuret skulle bli akut sjukt och måste uppsöka veterinärvård eller om någon annan situation uppstår.

4.3. Djurhållare 3. Kontaktisolering MRSA

Kontrollen bör omfatta:

- Vet djurhållaren om vad det innebär att djuret ska vara kontaktisolerat?
- Att djuret hålls kontaktisolerat på ett smittskyddsmässigt acceptabelt sätt som är anpassat till de förutsättningar som finns där djuret hålls.
- Om det inte går att hålla djuret helt avskilt andra djur ska djurhållaren känna till att de djur som vistas i samma närmiljö som det infekterade djuret också omfattas av samma krav som ställs för det infekterade djuret.

Kontaktisolering kan se ut på många olika sätt beroende på vilken typ av djurhållning det är, och vilket djurslag det handlar om. Principen är att så få personer som möjligt ska behöva komma i kontakt med det infekterade djuret och att dessa ska kunna vidta nödvändiga åtgärder för att minska risken för att bli smittade själva eller sprida smittan vidare. Djuret ska hållas på ett sätt som minskar risken för smittspridning till andra djur.

Här är det viktigt att den som utför kontrollen förhör sig om hur det ser ut där djuret hålls, finns det separata djurstallar eller hålls djuren inne i bostaden, finns det andra djur i bostaden, kan man separera det infekterade djuret från dessa eller ska alla omfattas av kravet på kontaktisolering, hur hålls djuret normalt under den tid då ägaren arbetar; i bostaden, med på arbetet, hos någon som passar djuret eller på dagis eller liknande. Ta reda på hur man löser detta under den tid då djuret omfattas av restriktionerna, här måste även djurskyddsaspekterna vägas in.

Om djuret vistas på annat ställe än i den egna bostaden är det viktigt att det hålls kontaktisolerat på ett smittskyddsmässigt acceptabelt sätt – t.ex. kontrollera att den som då håller djuret är insatt i vilka regler som gäller. Om djuret hålls inackorderat, vem sköter och hanterar djuret? Har denne fått nödvändig information? Även här kan det vara nödvändigt att kontrollera att den som då hanterar eller sköter djuret är insatt i vilka regler som gäller och att denne vidtar nödvändiga åtgärder för att minska risken för smittspridning.

Om andra djur hålls tillsammans med det kontaktisolerade djuret gäller samma krav även för dessa djur. De ska då hanteras på samma sätt som det infekterade djuret och krav på informationsplikt gäller även för dem.

4.4. Djurhållare 4. Hanteringskrav MRSP

Kontrollen bör omfatta:

- Att djurhållaren vet om och har förstått vilka begränsningar som gäller vid MRSP.
- Att djuret hålls på ett smittskyddsmässigt acceptabelt sätt som är anpassat till de förutsättningar som finns där djuret hålls.

Principen för de krav som ställs vid MRSP är att minska risken för att få in smitta i miljöer där det finns många mottagliga individer som t.ex. hunddagis, katt/hundtrim, på djurkliniker eller i rehabiliteringsverksamheter, där det kan få stor spridning.

5. Bilagor

Checklista – behandlande veterinär MRSA och MRSP

Checklista – djurhållare MRSA och MRSP

